

USTEC·STEs

Intersindical Alternativa de Catalunya(IAC)

www.sindicat.net

Amb
recursos
didàctics

Curs 2014-15

Eina sindical
moviments so-



30G: DIA ESCOLAR
PER LA NO-VIOLÈNCIA
i LA PAU



JUSTÍCIA, DRETS, LLIBERTATS.



#somiserempública

@USTECSTEs



EDITORIAL

En la cimera que es convoca cada any a finals de gener a Davos -Suïssa- es va admetre l'any 2014, per primera vegada, que el capitalisme i les seves extensions en política potser havien anat massa enllà i que allò que convé és dissenyar un programa de *remodelació*, per tal de mantenir un creixement sostingut que no augmenti més els desequilibris socials que ha deixat la crisi global. No era pas un acte de contricció sinó més aviat l'assumpció que la desigualtat social comença a constituir un seriós risc d'implosió en un horitzó no gaire llunyà.

Thomas Piketty(1), economista de moda francès, explica per què la desigualtat social només s'ha reduït després de les guerres mundials i per què aquesta diferència s'ha recuperat en tan sols 7 anys de crisi. El capitalisme i la concentració de la riquesa en molt poques mans progressa molt més ràpidament que el creixement econòmic i l'única manera de compensar-ho és una opció decidida i global de posar impostos al capital, la riquesa i la successió.

L'Estat espanyol és el segon país de la UE amb més pobresa infantil segons l'informe de Càritas Europa presentat a Atenes el dia 27 de març de 2014. Aquest va ser l'informe que tan poc va agradar al ministre Montoro, el qual és capaç d'assegurar sense envermellar que els salaris espanyols augmenten. L'esmentat informe assenyala que amb 2.600M€s'erradicaria la pobresa infantil a Espanya. Una xifra molt similar és la que es destinarà a rescatar les empreses que van invertir en l'època dels governs d'Aznar en la construcció d'autovies que s'han demostrat inviables. Aproximadament la meitat d'aquesta quantitat és la que s'ha pagat abans que vencés el termini a l'empresa del projecte Castor en concepte d'indemnització. Però ja sabem com funcionen els governs neoliberals i primer es rescata qualsevol cosa abans que les persones: la banca, les grans empreses, etc.

Per si tot això no fos prou, el consell de ministres del dia 30 d'abril aprovava el Programa d'Estabilitat 2014-2017 amb el qual es pretén reduir la despesa social i estalviar en despeses de personal 40.000M d'ajust per aconseguir que el dèficit conjunt de les administracions passi del 6,6% anotat al 2013 a l'1,1% programat per al 2017. Durant aquest període només pujarà la despesa en interessos del deute públic. La despesa en educació passarà del 4,5% del 2012 al 3,9% el 2017; i la de salut, del 6,2% al 5,3% del PIB.

En el seu informe anual el síndic de greuges de Catalunya proposa deu reptes principals en què cal posar l'accent per donar compliment efectiu a la Convenció de Nacions Unides sobre els drets de l'infant de la qual el passat dia 20 de novembre s'ha commemorat el 25è aniversari. Per citar-ne només alguns, com que es constaten dèficits en la inclusió dels infants amb discapacitat malgrat els reconeixements normatius el que cal és l'escolarització de forma inclusiva i amb plenes garanties; d'altra banda, a Catalunya, el 29,4% d'infants menors de setze anys es troba en situació de pobresa relativa i és necessària doncs, com a mínim, una renda garantida per combatre-la. Les polítiques de suport a les famílies tenen mancances estructurals derivades de la baixa inversió pública, agreujades per l'increment de les necessitats socials d'aquestes i per les restriccions pressupostàries. Hi ha una manca d'equitat al sistema educatiu i una de les polítiques clau per combatre les desigualtats educatives, l'educació infantil de primer cicle, ha patit un retrocés derivat de la reducció de la despesa pública en aquesta etapa. Es constata també una escolarització desequilibrada de l'alumnat que vulnera la igualtat d'oportunitats dels infants més desfavorits, sense que hi hagi hagut cap millora significativa en els nivells de segregació escolar del sistema d'ençà de l'any 2007.

En aquest context de retallades i de creixent augment de les desigualtats i de la manca d'igualtat d'oportunitats, cal dir ben clar que no serveix de gaire res establir només objectius macro. El què cal és fixar prioritats específiques com les que assenyala el síndic o com és ara la lluita contra la nova "pobresa laboral", aquesta que fa possible que un 12% de persones que treballen no guanyin prou per escapar del cercle de la pobresa. És per això que cal promoure salaris mínims decents, sistemes fiscals progressius i invertir adequadament en educació. Altrament, tant el nostre país com Europa en el seu conjunt es poden enfonsar encara més en aquesta espiral sense fi que fa preveure a Intermón Oxfam que a l'any 2025 hi hagi a Espanya 20 milions de persones pobres, moltes d'elles infants i adolescents. I el que és més greu encara: quan la població vegi que la protecció falla és possible que deixi de creure en la convivència, que deixi de creure en la democràcia. El 30G, a les escoles i als instituts, hem d'explicar aquesta realitat. Perquè la No-Violència i la Pau només poden ser possibles si tothom té allò que cal per viure amb dignitat.

(1)El capital al segle.XXI i L'economia de les desigualtats

PROPOSTES DIDÀCTIQUES

La motivació d'aquesta proposta emmarcada en el "Dia escolar per la no-violència i la pau" és donar a conèixer i aprofundir en la lluita per defensar els drets dels infants que porten a terme els premis Nobel de la pau d'aquest any, la Malala Yousafzai i en Kailash Satyarthi. Perquè entenem que la pau es construeix dia a dia treballant pels drets de les persones.

Objectius

Reflexionar sobre fets i situacions on es vulneren els drets dels infants, com ara el treball infantil i la no-escolarització de les nenes i nens.

Prendre consciència de realitats injustes que cal denunciar i eradicar, que es donen tant fora com dins del nostre entorn.

PPOPOSTA per Ed. Infantil/Primària

Plantegem un seguit d'activitats distribuïdes en dos eixos temàtics. No és una unitat didàctica tancada sinó un conjunt de propostes que el professorat pot adaptar atenent el seu l'alumnat i els seus interessos.

Frases de la Malala que han fet la volta al món

Iniciar l'activitat mostrant una foto de la Malala i en Kailash i preguntar si els han vist abans, si saben on, si recorden com es diuen, si saben per què són coneguts... A partir d'aquí es pot explicar breument la seva història i presentar les seves lluites per aconseguir l'escolarització de tots els infants i denunciar l'exploatació infantil.



1. Fem representar el que significa per a cada nen i nena anar a l'escola, tot fent un dibuix en grup.

Es formen cinc grups que es col·locaran en filera davant

d'una làmina, amb una cera de color, el/la primer/a de cada grup començarà el dibuix, després de deu

o quinze segons, passarà el color al/la següent, i així fins que hagin passat totes i tots unes quantes vegades (uns 10 minuts aproximadament).

A continuació cada un dels grups explica oralment el seu dibuix, tot enriquint l'exposició amb la participació de la resta de la classe.

Cada grup tria una frase que expliqui per què és important anar a l'escola i l'escriu.

Pengem tots els dibuixos i les frases en un lloc visible.

2. Llegim i comentem les següents frases de la Malala.

"Un nen, un professor, un llibre i una ploma poden canviar el món. L'educació és l'única solució" (Discurs a l'Assemblea General de l'ONU).

"Si es vol acabar amb la guerra amb una altra guerra mai s'assolirà la pau. Els diners gastats en tanquetes i soldats s'haurien de gastar en llibres, llapis, escoles i professors" (Discurs fet al Banc Mundial).

Durant la conversa se'ls pot preguntar el que més els crida l'atenció del que diu cada una de les frases tot incidint en la relació que s'hi estableix entre educació i millora de la societat i entre educació i pau.

3. Busquem informació sobre l'escolarització al món (segons la UNESCO hi ha 31 milions de nenes i 27 milions de nens no escolaritzats). Les dades obtingudes es poden traslladar a un mapa de Peters per observar les diferències i analitzar-les segons la procedència geogràfica, l'edat, el gènere, etc.

Les catifes voladores

Adaptació d'aquest conte original de César Díaz i de la proposta d'Amnistia Internacional.



Aquesta és la història d'un nen que es deia Iqbal. Iqbal vivia a un poblet del Pakistan, un país que és al costat de l'Índia, a l'Àsia.

Ja de molt petit, Iqbal somniava amb les aventures d'Aladí, i en les de tots aquells personatges dels contes que sabien volar en les catifes voladores.

Al poble on vivia Iqbal les catifes eren una cosa molt important, perquè molta gent treballava en una fàbrica de catifes que hi havia.

Iqbal de vegades hi anava i, des de fora, s'encantava mirant la llana virolada acabada de tenyir quan l'estenien al sol. I quan veia les catifes ja acabades, somniava que vivia aventures fantàstiques damunt d'una catifa voladora. Iqbal era molt petit i tenia una fantasia exuberant.

Els pares d'Iqbal eren molt pobres. Un dia, la seva mare li va dir que hauria d'anar a treballar a la fàbrica de catifes, perquè el seu pare devia cèntims a l'amo de la fàbrica i no els hi podia tornar. Iqbal veia el seu pare i la seva mare molt tristos, i ell estava desconcertat. No entenia que ho estiguessin, perquè pensava que era una sort poder anar a la fàbrica i fer ell també aquelles catifes tan meravelloses.

Al cap d'uns quants dies, l'amo de la fàbrica el va anar a buscar. Ell, llavors, veient la profunda tristesa dels seus pares, va tenir també com un mal presentiment, i la por i la angoixa se li van ficar a dins.

Però, empassant-se les llàgrimes, es va haver d'acomiar dels seus pares i marxar cap a la fàbrica. Quan van arribar-hi, l'amo el va fer entrar a dins d'una nau, poc il·luminada i mal ventilada, on molts altres nens treballaven sense parar teixint catifes.

A partir de llavors, Iqbal gairebé no va veure més el sol. Era un nen, però tots els dies se'ls passava sencers teixint catifes, movent els seus dits petits tan de pressa com podia, perquè si no anava de pressa l'amo s'enfadava. Però, malgrat tot, Iqbal encara somniava; els seus somnis s'havien convertit en la única cosa agradable de la seva vida. Somniava despert mentre treballava, i s'imaginava que amb una d'aquelles catifes un dia s'escaparia volant de la fàbrica i s'enduria els seus pares cap a llocs llunyans i meravellosos.

A l'amo, però, aquestes coses no li agradaven gens. Deia que mentre Iqbal somniava despert els seus dits s'adormien, i que si els dits no treballaven de pressa trigava més a fer les catifes.

L'amo, quan Iqbal o els seus companys es distreien, els castigava severament; volia que Iqbal i tots els altres nens fessin moltes catifes i molt de pressa, i així ell guanyaria molts diners.

A Iqbal cada vegada se li feien més insuportables l'amo i la fàbrica. Fins que, un dia, es va escapar, ben decidit a no tornar-hi mai més.

Però Iqbal sabia que hi havia molts nens que continuaven treballant a la fàbrica de catifes. Ell llavors només tenia de 12 anys, però va començar a moure's, a protestar i a dir pertot arreu que era una vergonya que els amos de les fàbriques de catifes fessin treballar els nens d'aquella manera.

Iqbal, a més, va saber que, encara que fos un fet generalitzat el treball dels nens a les fàbriques de catifes, allò estava prohibit. Les lleis del seu país no ho permetien, i menys en aquelles condicions tan dures. Mentrestant, hi va haver d'altres nens que, veient el seu exemple, també van començar a protestar. I Iqbal es va adonar que tornava a somniar en catifes voladores, només que llavors les catifes eren les seves protestes i les seves denúncies que, volant lliurement, s'anaven escampant arreu del país.

Però els amos de les fàbriques de catifes estaven molt enfadats. Ells estaven acostumats a tenir nens treballant a les fàbriques, pagant-los una misèria, o senzillament de franc, com Iqbal, per tal que paguessin els deutes de les seves famílies. I ara Iqbal ho volia impedir! A més, Iqbal estava animant a d'altres nens a protestar! Sí, Iqbal estava a punt d'aconseguir fins i tot que el govern del seu país es veiés obligat a fer complir les lleis que no permetien el treball dels nens a les fàbriques de catifes!

El final d'aquesta història és molt trist:

Era un dia de festa. Iqbal va agafar la bicicleta i se'n va anar cap el riu, a trobar-se amb els seus amics. Però no hi va arribar mai... perquè una bala assassina va tenyir de sang les seves catifes voladores.

Activitats

- ▶ Mostrar a l'alumnat una petita catifa, a partir de la qual iniciar una conversa sobre la seva procedència i com pensen que se n'ha realitzat la confecció.
- ▶ Fer la lectura del conte en veu alta (el/la docent, l'alumnat...) però obviant el final.
- ▶ Obrir una debat sobre diferents aspectes del treball infantil: què provoca aquesta situació injusta, la vulneració del dret a l'educació, al joc...
- ▶ Confeccionar per parelles una catifa de paper, amb colors, diferents tipus de paper, llanes, etc.
- ▶ Muntar un collage amb les petites catifes .
- ▶ Escriure frases del conte o que s'hi inspiren en ell, copiar-les, al dictat, formar-les amb paraules escrites en cartronets, etc.
- ▶ Treballar el final del conte amb propostes orals fetes en gran grup i preparades abans per parelles, dibuixar un final...
- ▶ Explicar que és un cas real i, fins i tot, mostrar la foto de l'Iqbal Masih.
- ▶ Fer una petita representació teatral del conte que pot estar pautaada per les diferents escenes que marquen els paràgrafs del text.
- ▶ Obrir un debat sobre les diverses situacions: deute de les famílies, aprofitament d'aquest deute pels amos de les fàbriques, fer treballar a nens i nenes en lloc dels adults, la presa de consciència i la fugida...

Altres activitats

- ▶ Treballar el tema del deute que pateixen moltes famílies al nostre entorn motivat per l'atur, les hipoteques, etc.
- ▶ Buscar per Internet dades sobre escolarització i sobre treball infantil a escala mundial. Situar-les en un mapa de Peters i fer un esquema conceptual sobre la relació que tenen amb la procedència, el gènere... (vegeu proposta de l'eix anterior).



- ▶ Investigar si algunes empreses conegudes del nostre entorn practiquen l'explotació infantil en altres països.
- ▶ Buscar i analitzar informació sobre el treball infantil en altres èpoques al nostre país (parlar amb els avis, buscar a la biblioteca, etc.).



Accions pensades perquè hi participi tota l'escola.

- ▶ Gravar un flashmob felicitant i agraint a la Malala i al Kailash la seva lluita per la defensa dels drets dels infants que es pot fer-los arribar, o/i penjar-lo a la web de l'escola.
- ▶ Buscar una cançó que identifiquin amb la construcció de la pau i l'educació. O inventar-la. ("Dóna'm la mà" Lluís Llac, poema de Martí Pol)

Recursos infantil, primària i secundària :

Podeu trobar a diferents webs més recursos i informació referides als temes tractats en aquesta eina; nosaltres hem fet un recull que trobareu al bloc de moviments socials d'USTEC·STEs :

<http://sindicat.net/ms/>

PROPOSTA per Ed. Secundària, Batxillerat i FP

ACTIVITATS PER TREBALLAR A L'AULA: l'estadística, l'economia, la geografia, la història, el disseny gràfic, la llengua, la filosofia, etc.

- ▶ Cada grup d'alumnes s'encarregarà d'una marca comercial diferent que, prèvia recerca a internet, hagin vist que contribueix a l'explotació infantil: marques esportives, alimentàries, tèxtils, electròniques etc. S'intentarà fer amb marques comercials molt conegudes i que arribin a diferents zones del planeta.
- ▶ El treball consistirà a presentar un ppt a la classe sobre la marca. Procés de fabricació dels productes de la marca en una part del món. Quins drets s'ha comprovat que vulnera, a quin país, quines sancions ha pogut tenir, quina posició ha adoptat la marca sobre el tema, què en diuen les diferents associacions de protecció a la infància, etc.
- ▶ En una segona part del treball s'exposaran els índexs d'escolarització d'aquell país on la marca denunciada practiqui l'explotació infantil, i es farà una valoració sobre la relació entre les taxes d'explotació infantil i els seus índexs d'analfabetisme, etc... Es poden fer servir tot tipus de gràfics i estadístiques.
- ▶ En una tercera part del treball s'explicarà què és "el comerç just" i s'investigarà si a la ciutat, poble o rodalies d'on se situa l'IES hi ha iniciatives de Comerç Just o projectes, iniciatives o cooperatives semblants. Es pot consultar el web: <http://pamapam.org/ca>
- ▶ En una quarta part es debatrà què vol dir solidaritat, què és l'economia solidària, quines solucions es plantegen per als països pobres que utilitzen els nens/es com a mà d'obra i si els índexs d'escolarització se'n ressenten. Quines opcions tenim a casa per a adaptar els nostres comportaments consumidors amb l'objectiu de fer un món més just.
- ▶ Es proposa de fer un gran debat sobre la influència que podem tenir sobre la societat amb els nostres petits actes quotidians i individuals com poden ser el hàbits de consum.

EXPOSICIÓ PÚBLICA DEL TREBALL

S'elaborarà el material per a una exposició perquè el pugui veure la resta.

S'elaborarà

1. Un cartell només amb el logo de la marca
2. Un cartell amb els drets que vulnera, les sancions que li han estat imposades i la posició internacional sobre aquest afer.
3. Un cartell amb una foto il·lustrativa del que s'està denunciant.
4. Un cartell amb un gràfic que reflecteixi la relació entre les taxes d'escolarització i l'explotació

Es dibuixarà en gran format el mapamundi de Peters i amb una fletxa es farà sortir del país denunciat els cartells 1, 2, 3. i 4. Si la informació ocupa molt espai, sempre es podrà optar per col·locar els cartells de forma que sigui fàcil la seva lectura.

Al costat del mapamundi es penjarà la llista de projectes, iniciatives, plataformes, cooperatives, etc., que hi hagi a les rodalies de la zona de l'IES. Un mapa de l'economia solidària.



IDEES PER A ACTUAR

-Per Sant Jordi es pot incentivar l'intercanvi de llibres. Uns dies abans l'alumnat pot fer la recollida de llibres i donar un val per a un nombre de llibres a cada alumne/a que en porti un. El dia de Sant Jordi es munten les parades i l'alumnat pot anar-hi a recollir els llibres.

Es poden fer paradetes per especialitats: llibres infantils, còmics, poesia, novel·la, llibres de cuina, etc., per tal d'evitar l'aglomeració de l'alumnat.

- Fer una fira de l'intercanvi un cop a l'any al centre. Hi pot haver llibres escolars, jocs, roba, i fins i tot, es pot incentivar l'alumnat a portar les seves creacions si són manetes (postals nadalenques, bijuteria, dissenys per ordinador de qualsevol cosa, pintar amb henna, fer trenes, etc.) per aprendre el valor del reciclatge i el consum responsable. Sempre es pot fer la fira abans de dates tan assenyalades per al consum com les festes de Nadal.



SOLIDARITAT USTEC·STEs

El 0'7 i + d'USTEC-STE el curs passat va complir 20 anys. Fomentar la solidaritat amb els pobles empobrits mitjançant l'aportació del 0'7 del sou per finançar projectes concrets amb garantia de màxima diversitat i transparència ha estat un dels nostres més preciats objectius.

Passat tot aquest temps continuem pensant que paga la pena continuar, per això mantenim, en moments en què sembla que hem de tenir altres prioritats, aquest model de solidaritat. I per això cada any intentem organitzar les delegacions solidàries que ens permeten compartir i mantenir els lligams.

Les aportacions individuals i del sindicat amb el 0'7% dels seus pressupostos, es destinen, com cada any, a diversos projectes solidaris.

Projecte de transport escolar a Nueva Esperanza (El Salvador)

. Diners aportats: 4.400 €

. Persones beneficiàries

És de vital importància que les persones de la comunitat de Nueva Esperanza gaudeixin d'aquest servei tan important en l'ambient rural d'El Salvador on, nenes, nens i joves, han de caminar fins i tot quilòmetres per arribar als seus centres escolars.

Aquesta experiència, ens expliquen, es valorada tan positivament que s'està reproduint en altres comunitats veïnes.

"Un año más nos encontramos en la tarea solidaria de trabajar por la educación. Se cumplieron los objetivos en cuanto a mantener escolarizada a la mayor parte de la población infantil y joven.

Estos días estamos preparando otra ruta nueva desde las dos comunicadas más lejanas. llamadas Los Lotes y Babilonia. Son niñas y niños que carecen de escuela porque dichos poblamientos se encuentran en lugares muy vulnerables y han dejado de construir infraestructuras como escuela, unidad de salud y otras. Pero la gente vive allí porque son tierras muy fértiles para la agricultura y la ganadería".

Podeu consultar un vídeo fet per la comunitat consultant al següent enllaç: <http://sindicat.net/ms/?cat=7>

Projecte de beques d'estudi a CPR Primavera d'El Ixcán

(Guatemala)

. Diners rebuts: 4.400€

. De les persones beneficiàries i la comunitat

El *Comité de Becas* ens informa que han concedit aquest ajut a 22 estudiants (9 dones i 13 homes).

Ara mateix vuit persones ja són al 3r curs, 10 a 2n i 4 és el primer any que gaudeixen de beca.

Cal destacar que tres dones estudien magisteri i que la resta d'estudiants estan matriculats a estudis força diversos.

La comunitat de Primavera d'El Ixcán valora l'organització comunitària com una peça fonamental per tal d'



Alumnes d'una classe de Primària, aquest estiu del 2014.

onseguir una bona vida per a les famílies, la comunitat i les comunitats veïnes. Per això entenen, com nosaltres, que l'educació és necessària i indispensable per a aquest desenvolupament.

L'Esperanza, directora de primària, i el *Comité beques* ens han fet arribar diferents escrits on assenyalen que les seves preocupacions són degudes a la poca voluntat política del govern de torn d'ajudar-los.

Aquest any, un grup d'estudiants becats ens ha enviat una carta d'agraïment :

"... unicamente agradecerles el apoyo que nos brindaron durante el proceso académico para nuestra formación tanto estudiantil como social."

Delegació solidària a CPR Primavera d'El Ixcán (Guatemala)

Un cop més aquest estiu, USTEC-STEs i Entrepobles, vam organitzar una delegació a Primavera d'El Ixcán. Aquesta vegada van ser quatre persones: dues mestres d'infantil i primària, una altra de secundària i una estudiant d'últim curs d'integració social.

La visita a Primavera d'El Ixcán com cada estiu ha estat impactant i emocionant ja que tot plegat és una experiència molt intensa i enriquidora.

L'organització que té la comunitat és admirable, la forma com decideixen, en què tothom hi pot dir la seva és una de les coses que més sorprèn. Tot està organitzat en sectors i les decisions es prenen a partir de les valoracions del poble, on tothom n' està assabentat.

Encara que en tinguem un bon coneixement previ, format a través de fotos, experiències de persones que han estat allà, etc., res d'això és pot arribar a entendre fins que no es viu. Resulta, i així ho manifesten la majoria de les persones que formen part de la delegació solidària, és una experiència molt enriquidora que obre els ulls a una realitat ben diferent de la nostra, on podem comprovar, entre altres qüestions importants, com moltes coses que tenim per imprescindibles

de sobte es tornen del tot prescindibles en el nostre dia a dia.

Us volem fer a mà alguns fragments de les valoracions de les companyes que han anat a Primavera aquest estiu:

“Es tracta d'un sistema molt vàlid, sorgit d'unes circumstàncies molt concretes.”

“El temps i els mitjans de comunicació els porten canvis que no poden negar i que han de mirar d'integrar sense que això suposi un trencament dins la comunitat.”

“L'alimentació, especialment la infantil, és insuficient i poc equilibrada, i repercuteix en el seu desenvolupament maduratiu.”

“També resulta preocupant el futur laboral del jovent. Tenen poques oportunitats dins la comunitat i dificultats per sortir-ne”.

“Creiem que ha resultat molt interessant anar a dinar a les diferents cases de la comunitat a fi d'integrar-nos i conèixer la manera de viure de les famílies.

(Delegació 2014)

Continuarem col·laborant i acompanyant-los en la seva lluita, per demostrar-los que la comunitat no està sola, que a l'altra punta del món hi ha altres persones que intenten posar el seu granet de sorra perquè el món sigui més just, amb menys desigualtats, on l'educació sigui central per generar trans-



SOLIDARITAT amb el poble mexicà.

Des d'USTEC-STEs(IAC) lamentem profundament la mort de 6 estudiants de magisteri i la desaparició de 43 estudiants més a Iguala, Mèxic.

Des d'USTEC afirmem amb tota la contundència possible que les execucions extrajudicials i la situació dels ferits i desapareguts constitueixen greus violacions dels drets humans i que fets com aquests no poden quedar mai impunes.